T004 A HÀM IV 163-Kinh Phân Biệt Lục Xứ-Phẩm Căn Bổn Phân Biệt

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

163. KINH PHAÂN BIEÄT LUÏC XÖÙ1 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät du hoùa taïi nöôùc Xaù-veä, trong röøng Thaéng vöôøn Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo: "Naøy caùc Tyø-kheo, Ta seõ thuyeát phaùp cho caùc ngöôi, phaàn ñaàu thieän, phaàn giöõa thieän vaø phaàn cuoái cuõng thieän, coù nghóa, coù vaên, ñaày ñuû thanh tònh, hieån hieän phaïm haïnh. Ñoù laø phaân bieät veà saùu xöù. caùc ngöôi haõy laéng nghe, kheùo suy tö vaø ghi nhôù". Baáy giôø, caùc Tyø-kheo thöa raèng: "Baïch Theá Toân, chuùng con xin vaâng lôøi". Ñöùc Phaät, baûo raèng: "Naøy caùc thaày Tyø-kheo, saùu xöù, neân bieát, laø beân trong vaäy2; saùu xuùc xöù 3 neân bieát beân trong; möôøi taùm yù haønh4 neân bieát beân trong; ba möôi saùu ñao kieám5 neân bieát beân trong. Trong ñoù ñoaïn tröø caùi kia, thaønh töïu caùi naøy, voâ löôïng thuyeát phaùp neân bieát beân trong. Coù ba yù chæ6, laø nhöõng ñieàu maø baäc Thaùnh phaûi tu taäp. Sau khi tu taäp môùi coù theå giaùo hoùa ñoà chuùng7, ñoù laø baäc Voâ thöôïng Ñieàu ngöï con ngöôøi8, laø ñieàu ngöï ngöôøi thuù höôùng taát caû phöông'. Nhö vaäy laø phaân bieät luïc xöù. "Noùi raèng, 'saùu xöù neân bieát beân trong', do nhôn gì maø noùi nhö theá? Ñoù laø xöù laø maét; xöù laø tai, muõi, löôõi, thaân vaø yù. Noùi raèng 'saùu xöù neân bieát beân trong' laø nhôn ñoù maø noùi. "Noùi raèng 'Saùu xuùc xöù neân bieát beân trong', do nhôn gì maø noùi nhö vaäy? Ñoù laø xuùc con maét thì thaáy saéc, xuùc loã tai thì nghe tieáng, xuùc cuûa muõi thì ngöûi muøi, xuùc cuûa löôõi thì neám vò, xuùc cuûa thaân thì caûm giaùc, xuùc bôûi yù thì bieát phaùp. Noùi raèng 'saùu xuùc xöù neân bieát

1. Töông ñöông Paøli, M.137, Salaøyatana-vibhaíga-sutta. 2. Haùn: luïc xöù ñöông tri noäi daõ Paøli: ajjhattikaøni aøyatanaøni veditabbaøni, saùu noäi xöù caàn ñöôïc bieát. 3. Luïc caùnh laïc xöù Paøli: cha phassakayaø. 4. Thaäp baùt yù haønh Paøli: aæhaødasa manopavicaøraø. Xem cht.11, kinh 62. 5. Tam thaäp luïc ñao Paøli: chattiösa sattapadaø, 36 cuù (phaïm truø), hay daáu chaân, cuûa chuùng sanh; 36 loaïi chuùng sanh. Trong baûn Haùn, ñoïc laø sattha (ñao kieám) thay vì satta (höõu tình). Tyø-baø-sa (No.1545, Ñaïi 27, trang 718 a): Tam thaäp luïc sö cuù Paøli: Sattapadaø (36 cuù nghóa, hay phaïm truø, veà chuùng sanh). Caû ba baûn ñoïc theo ngöõ nguyeân khaùc nhau. Paøli: satta, chuùng sanh. Baûn Haùn naøy, ñao kieám: do Skt. zastra (Paøli: sattha), Tyø-baø-sa; Skt. zaøstra: ñaïo sö (Paøli: sattha). 6. Tam yù chæ Paøli: tayo satipaæhaønaø, ba nieäm truù. 7. Tham chieáu Paøli: tatr'idaö nissaøya idaö pajahatha. tayo satipaæhaønaø yad ariyo sevati, yad ariyo sevannaøno satthaø gaòaö anusaøsituö arahati, "trong ñaây, y treân caùi naøy, caùc ngöôi haõy ñoaïn tröø caùi naøy; coù ba nieäm truï maø baäc Thaùnh taäp haønh, vaø khi taäp haønh noù baäc Thaùnh xöùng ñaùng laø Ñaïo sö giaùo huaán ñoà chuùng". 8. Haùn: ñieàu ngöï só cheá ngöï hay huaán luyeän con ngöôøi vaø ñaùnh xe ñöa con ngöôøi ñeán choã an oån. Paøli: so vuccati

yoggaøcariyaønaö anuttaro purisadammasaørathì ti, vò aáy ñöôïc goïi laø vò höôùng ñaïo vaø huaán luyeän con ngöôøi, cao caû nhaát trong taát caû nhöõng ngöôøi ñaùnh xe.

beân trong' laø nhôn ñoù maø noùi. "Noùi raèng 'Möôøi taùm yù haønh neân bieát beân trong', do nhôn gì maø noùi nhö vaäy? Ñoù laø Tyø-kheo maét ñaõ thaáy saéc roài phaân bieät saéc maø an truï nôi hyû, phaân bieät caùc saéc maø an truï nôi öu, phaân bieät caùc saéc maø an truï nôi xaû. Cuõng vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, yù; yù ñaõ bieát phaùp roài phaân bieät phaùp maø an truï nôi hyû, phaân bieät phaùp maø an truï nôi öu, phaân bieät phaùp maø an truï nôi xaû. Ñoù goïi laø phaân bieät saùu hyû, phaân bieät saùu öu, phaân bieät saùu xaû. Toång thuyeát laø möôøi taùm yù haønh. Noùi raèng 'möôøi taùm yù haønh neân bieát beân trong' laø nhôn ñoù maø noùi. "Noùi raèng 'Ba möôi saùu loaïi ñao kieám neân bieát beân trong', do nhôn gì maø noùi nhö vaäy? Coù saùu hyû y treân ñaém tröôùc, coù saùu hyû y treân voâ duïc9; coù saùu öu y treân ñaém tröôùc, coù saùu öu y treân voâ duïc; coù saùu xaû y treân ñaém tröôùc, coù saùu xaû y treân voâ duïc. "Theá naøo laø saùu hyû y treân ñaém tröôùc? Theá naøo laø saùu hyû y treân voâ duïc? Maét thaáy saéc roài phaùt sanh hyû, neân bieát, coù hai loaïi, hoaëc y treân ñaém tröôùc, hoaëc y treân voâ duïc. "Theá naøo laø hyû y ñaém tröôùc? Saéc ñöôïc bieát bôûi maét, khaû hyû, yù nieäm, saéc aùi, laïc töông öng vôùi duïc10; caùi chöa ñöôïc thì muoán ñöôïc, ñaõ ñöôïc thì truy öùc, roài phaùt sanh hyû. Hyû nhö vaäy goïi laø hyû y treân ñaém tröôùc. "Theá naøo laø hyû y treân voâ duïc? Bieát saéc voâ thöôøng, bieán dòch, dieät taän, voâ duïc, tòch dieät, tòch tónh; bieát taát caû saéc tröôùc kia vaø baây giôø ñeàu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, hoaïi dieät. Truy öùc nhö vaäy roài phaùt sanh hyû. Hyû nhö vaäy goïi laø hyû y treân voâ duïc. "Cuõng vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, yù; yù nhaän thöùc phaùp roài sanh hyû, neân bieát coù hai loaïi, hoaëc y treân ñaém tröôùc, hoaëc y treân voâ duïc. "Theá naøo hyû y treân ñaém tröôùc? Phaùp ñöôïc bieát bôûi yù, khaû hyû, yù nieäm, phaùp aùi, laïc töông öng vôùi duïc; caùi chöa ñöôïc thì muoán ñöôïc, ñaõ ñöôïc thì truy öùc, roài phaùt sanh hyû. Hyû nhö vaäy goïi laø hyû y treân ñaém tröôùc. "Theá naøo goïi laø hyû y treân voâ duïc? Bieát phaùp laø voâ thöôøng, bieán dòch, dieät taän, voâ duïc, tòch dieät, tòch tónh; bieát taát caû phaùp tröôùc kia vaø baây giôø ñeàu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, hoaïi dieät. Truy öùc nhö vaäy roài phaùt sanh hyû. Hyû nhö vaäy goïi laø hyû y treân voâ duïc. "Theá naøo laø saùu öu y treân ñaém tröôùc? Theá naøo laø saùu öu y treân voâ duïc? Maét thaáy saéc roài phaùt sanh öu, neân bieát coù hai loaïi: hoaëc y treân ñaém tröôùc, hoaëc y treân voâ duïc. "Theá naøo laø öu y treân ñaém tröôùc? Saéc ñöôïc bieát bôûi maét, khaû hyû, û yù nieäm, saéc aùi, laïc töông öng vôùi duïc, caùi chöa ñöôïc maø khoâng ñöôïc, ñaõ ñöôïc nhöng trong quaù khöù bò phaân taùn, hoaïi dieät, bieán dòch neân sanh öu. Öu nhö vaäy goïi laø öu y treân ñaém tröôùc. "Theá naøo laø öu y treân voâ duïc? Bieát saéc laø phaùp voâ thöôøng, bieán dòch, dieät taän, voâ duïc, tòch dieät, tòch tónh; bieát taát caû saéc tröôùc kia vaø baây giôø ñeàu laø phaùp voâ thöôøng, khoå, phaùp hoaïi dieät. Truy öùc nhö vaäy roài nghó raèng 'Ta luùc naøo thì thaønh töïu, an truù nôi xöù maø caùc baäc Thaùnh ñaõ thaønh töïu, an truù?' Do öôùc nguyeän chöùng nhaäp

toái thöôïng aáy maø lo sôï11, saàu khoå neân phaùt sanh öu. Öu nhö vaäy goïi laø öu y treân voâ duïc. “Cuõng vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, yù; yù nhaän thöùc phaùp roài sanh öu, neân bieát coù hai loaïi: hoaëc y treân ñaém tröôùc, hoaëc y treân voâ duïc. “Theá naøo laø öu y treân ñaém tröôùc? Phaùp ñöôïc bieát bôûi yù, khaû hyû, nieäm, phaùp aùi, laïc

9. Y tröôùc y voâ duïc Tyø-baø-sa (ñd., nhö treân): Y ñam thò y xuaát ly Paøli: gehaseta, nekkhammasitay taïi gia vaø y xuaát gia. Do töø nguyeân trong Skt. hay ñoàng aâm cuûa töø gaha (Paøli) coù nghóa laø nhaø (Skt. gfha) vaø söï naém chaët (Skt. graha) neân coù nhöõng nghóa khaùc nhau nhö theá. 10. Paøli: lokaømisapaæisaöyuttaö, lieân heä ñeán vaät duïc theá gian. 11. Haùn: thöôïng cuï xuùc nguyeän khuûng boá khoâng hieåu yù. Paøli: anuttaresu vimokkhesu pihaö upaæaæhaøyato uppajjati, khôûi leân öôùc muoán ñoái vôùi caùc giaûi thoaùt voâ thöôïng.

töông öng vôùi duïc, caùi chöa ñöôïc maø khoâng ñöôïc, caùi ñaõ ñöôïc nhöng trong quaù khöù bò phaân taùn, hoaïi dieät, bieán dòch neân sanh öu. Öu aáy goïi laø öu y treân ñaém tröôùc. “Theá naøo laø öu do voâ duïc? Bieát phaùp laø voâ thöôøng, bieán dòch, dieät taän, voâ duïc, tòch dieät, tòch tónh; bieát taát caû phaùp tröôùc kia vaø baây giôø ñeàu voâ thöôøng, khoå, hoaïi dieät. Truy öùc nhö vaäy roài nghó raèng ‘Ta luùc naøo thì thaønh töïu, an truù vaøo xöù maø caùc baäc Thaùnh ñaõ thaønh töïu, an truù?’ Do öôùc nguyeän chöùng nhaäp toái thöôïng aáy maø lo sôï, saàu khoå neân phaùt sanh öu. Öu nhö vaäy goïi laø öu y treân voâ duïc. “Theá naøo laø xaû y treân ñaém tröôùc? Theá naøo laø xaû y treân voâ duïc? Maét thaáy saéc phaùt sanh xaû, neân bieát coù hai loaïi: hoaëc y treân ñaém tröôùc, hoaëc y treân voâ duïc. “Theá naøo laø xaû y treân ñam meâ? Maét thaáy saéc roài phaùt sanh xaû. Phaøm phu ngu si hoaøn toaøn khoâng ña vaên, khoâng trí tueä, ñoái vôùi saéc coù xaû nhöng khoâng xuaát ly saéc. Ñoù laø xaû y 12

treân ñam meâ. “Theá naøo laø xaû y treân voâ duïc? Bieát saéc voâ thöôøng, bieán dòch, dieät taän, voâ duïc, tòch dieät, tòch tónh; bieát taát caû saéc tröôùc kia vaø baây giôø ñeàu laø voâ thöôøng, khoå, hoaïi dieät. Truy öùc nhö vaäy roài an truï nôi xaû. Neáu vò naøo doác loøng tu taäp xaû nhö theá, thì ñoù laø xaû y treân voâ duïc. “Cuõng vaäy, tai, muõi, löôõi, thaân, yù; yù nhaän thöùc phaùp roài phaùt sanh xaû, neân bieát raèng coù hai loaïi: hoaëc y treân ñaém tröôùc, hoaëc y treân voâ duïc. “Theá naøo laø xaû y treân ñam meâ? YÙ nhaän thöùc, phaùt sanh xaû. Phaøm phu ngu si, hoaøn toaøn khoâng ña vaên, khoâng trí tueä, ñoái vôùi phaùp coù xaû nhöng khoâng xuaát ly phaùp. Ñoù laø xaû y treân ñaém. “Theá naøo laø xaû y treân voâ duïc? YÙ bieát phaùp laø voâ thöôøng, bieán dòch, dieät taän, voâ duïc, tòch dieät, tòch tónh; bieát phaùp tröôùc kia hay baây giôø ñeàu laø voâ thöôøng, khoå, hoaïi dieät. Truy öùc nhö vaäy roài an truï nôi xaû. Ai doác loøng tu taäp xaû aáy, thì ñoù laø xaû y treân voâ duïc. “Ñoù laø saùu hyû y treân ñaém tröôùc, saùu hyû y treân voâ duïc; saùu öu y treân ñaém tröôùc, saùu öu y treân voâ duïc; saùu xaû y treân ñaém tröôùc, saùu xaû y treân voâ duïc. Toång thuyeát laø ba möôi saùu thöù ñao kieám neân bieát

beân trong. Do nhôn ñoù maø noùi nhö theá. “Noùi raèng ‘Trong ñoù ñoaïn tröø caùi kia, thaønh töïu caùi naøy’, do nhôn gì maø noùi nhö vaäy? Ñoù laø, ñoái vôùi saùu hyû y treân voâ duïc naøy, haõy thuû laáy caùi naøy, y treân caùi naøy, an truù nôi caùi naøy; coøn ñoái vôùi saùu hyû y treân ñaém tröôùc aáy thì haõy huûy dieät caùi kia, ñoaïn tröø caùi kia, nhoå caùi kia ra. Nhö vaäy laø ñoaïn tröø caùi kia. “Ñoái vôùi saùu öu y treân voâ duïc naøy, haõy thuû laáy caùi naøy, y treân caùi naøy, an truù nôi caùi naøy; coøn ñoái vôùi saùu öu y treân ñaùm tröôùc naøy, haõy huûy dieät caùi kia, ñoaïn tröø caùi kia, nhoå caùi kia ra. Nhö vaäy laø ñoaïn tröø caùi kia. “Ñoái vôùi saùu xaû y treân voâ duïc naøy, haõy thuû laáy caùi naøy, y treân caùi naøy, an truù nôi caùi naøy; coøn ñoái vôùi saùu xaû y treân ñaéùm tröôùc naøy, haõy huûy dieät caùi kia, ñoaïn tröø caùi kia, nhoå caùi kia ra. Nhö vaäy laø ñoaïn tröø caùi kia. “Coù loaïi xaû coù voâ löôïng xuùc, sai bieät xuùc13; coù loaïi xaû chæ coù moät xuùc, khoâng sai bieät xuùc. “Theá naøo laø xaû coù voâ löôïng xuùc, sai bieät xuùc? Neáu xaû ñoái vôùi saéc, ñoái vôùi thanh, ñoái vôùi höông, ñoái vôùi vò, ñoái vôùi xuùc, thì xaû aáy coù voâ löôïng xuùc, sai bieät xuùc. “Theá naøo xaû chæ coù moät xuùc, khoâng sai bieät xuùc? Laø xaû hoaëc y vaøo voâ löôïng khoâng

12.

Haùn: bình ñaúng, lieân heä töø samö (Paøli, hay Skt.).

13.

Paøli: atthi bhikkhave upekhaø naønattaø naønattasitaø, coù xaû laø taïp ña taùnh, y treân taïp ña taùnh.

xöù, hoaëc y vaøo voâ löôïng thöùc xöù, hoaëc y vaøo voâ sôû höõu xöù, hoaëc y vaøo phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù, thì xaû aáy chæ coù moät xuùc, khoâng sai bieät xuùc. “Ñoái vôùi xaû coù moät xuùc, khoâng sai bieät xuùc, haõy thuû laáy caùi naøy, y treân caùi naøy, an truù nôi caùi naøy. Ñoái vôùi xaû coù voâ löôïng xuùc, sai bieät xuùc, haõy huûy dieät caùi kia, ñoaïn tröø caùi kia, nhoå caùi kia ra. Nhö vaäy laø ñoaïn tröø caùi kia. Thuû voâ löôïng, y voâ löôïng, truù voâ löôïng, töùc laø ñoái vôùi xaû coù moät xuùc, khoâng sai bieät xuùc, haõy thuû laáy caùi naøy, y treân caùi naøy, an truù nôi caùi naøy. Ñoái vôùi xaû coù voâ löôïng xuùc, sai bieät xuùc, haõy huûy dieät caùi kia, ñoaïn tröø caùi kia, nhoå caùi kia ra. Nhö vaäy laø ñoaïn tröø caùi kia. “Noùi raèng ‘Trong ñoù ñoaïn tröø caùi kia, thaønh töïu caùi naøy’ laø nhôn ñoù maø noùi. “Noùi raèng ‘Voâ löôïng thuyeát phaùp neân bieát beân trong’, do nhôn gì maø noùi nhö theá? “Nhö Lai coù boán ñeä töû, coù taêng thöôïng haønh, taêng thöôïng yù, taêng thöôïng nieäm, taêng thöôïng tueä, coù bieän taøi, thaønh töïu bieän taøi baäc nhaát, thoï ñeán moät traêm tuoåi. Nhö Lai thuyeát phaùp cho ñeä töû aáy suoát caû moät traêm naêm, ngoaïi tröø luùc aên luùc uoáng, luùc ñaïi tieåu tieän, luùc nguû nghæ vaø luùc tuï hoäi; nhöõng phaùp maø Nhö Lai thuyeát kia, coù vaên cuù, phaùp cuù, quaùn nghóa, baèng tueä maø quaùn nghóa moät caùch nhanh choùng, khoâng coù hoûi laïi Nhö Lai veà phaùp nöõa. Vì sao? Vì phaùp ñöôïc Nhö Lai giaûng thuyeát khoâng coù giôùi haïn, khoâng theå cuøng taän, coù vaên cuù, phaùp cuù, quaùn nghóa, cho ñeán luùc boán ñeä töû laâm chung. “Cuõng nhö boán haïng ngöôøi baén gioûi, cuøng keùo maïnh daây cung maø baén moät löôït, kheùo hoïc kyõ, kheùo bieát

roõ. Cuõng vaäy, Theá Toân coù boán ñeä töû, coù taêng thöôïng haønh, taêng thöôïng yù, taêng thöôïng nieäm, taêng thöôïng tueä, coù bieän taøi, thaønh töïu bieän taøi baäc nhaát, thoï ñeán moät traêm tuoåi. Nhö Lai thuyeát phaùp cho ñeä töû aáy suoát caû moät traêm naêm, ngoaïi tröø luùc aên luùc uoáng, luùc ñaïi tieåu tieän, luùc nguû nghæ vaø luùc tuï hoäi; nhöõng phaùp maø Nhö Lai thuyeát kia, coù vaên cuù, phaùp cuù, quaùn nghóa, baèng tueä maø quaùn nghóa moät caùch nhanh choùng, khoâng coù hoûi laïi Nhö Lai veà phaùp nöõa. Vì sao? Vì phaùp ñöôïc Nhö Lai giaûng thuyeát khoâng coù giôùi haïn, khoâng theå cuøng taän. “Noùi raèng ‘Voâ löôïng thuyeát phaùp neân bieát beân trong’, laø nhôn ñoù maø noùi. “Noùi raèng ‘Coù ba yù chæ, laø nhöõng ñieàu maø baäc Thaùnh phaûi tu taäp. Sau khi tu taäp môùi coù theå giaùo hoùa ñoà chuùng’, do nhôn gì maø noùi nhö theá? “Nhö Lai thuyeát phaùp cho ñeä töû laø vì meán yeâu, möu caàu nhieàu thieän lôïi vaø höõu ích, an oån vaø khoaùi laïc, phaùt khôûi taâm töø bi, baûo raèng ‘Ñaây laø lôïi ích, ñaây laø khoaùi laïc, ñaây laø lôïi ích khoaùi laïc’. Neáu caùc ñeä töû kia maø khoâng cung kính, khoâng thuaän haønh, khoâng xaùc laäp nôi trí, taâm khoâng thöïc haønh phaùp vaø tuøy phaùp14, khoâng thoï chaùnh phaùp, laøm traùi lôøi Theá Toân, khoâng theå ñaéc ñònh; nhöng Theá Toân khoâng vì theá maø buoàn raàu. Theá Toân chæ xaû maø khoâng laøm gì, thöôøng chaùnh nieäm, chaùnh trí. Ñoù laø yù chæ thöù nhaát maø baäc Thaùnh tu taäp. Sau khi ñaõ tu taäp môùi coù theå giaùo hoùa ñoà chuùng. “Laïi nöõa, Nhö Lai thuyeát phaùp cho ñeä töû vì thöông töôûng meán yeâu, vì möu caàu thieän lôïi höõu ích, an oån vaø khoaùi laïc, phaùt khôûi taâm töø bi, noùi raèng ‘Ñaây laø höõu ích, ñaây laø khoaùi laïc, ñaây laø höõu ích khoaùi laïc’. Neáu ñeä töû kia cung kính thöïc haønh theo chaùnh trí, taâm thöïc haønh phaùp vaø tuøy phaùp, thoï trì chaùnh phaùp, khoâng traùi lôøi Theá Toân, ñaéc ñònh, thì Theá Toân cuõng khoâng vì theá maø hoan hyû. Theá Toân chæ xaû, maø khoâng laøm gì caû, thöôøng chaùnh nieäm, chaùnh trí. Ñoù laø yù chæ thöù hai maø baäc Thaùnh tu taäp. Sau khi ñaõ tu taäp môùi coù theå giaùo hoùa ñoà chuùng.

14. Thuù höôùng phaùp thöù phaùp, töùc Paøli: dhammaønudhamma-paæipanna, thöïc haønh phaùp vaø nhöõng lieân heä phaùp.

“Laïi nöõa, Nhö Lai thuyeát phaùp cho ñeä töû vì thöông töôûng meán yeâu, vì möu caàu thieän lôïi höõu ích, an oån vaø khoaùi laïc, phaùt khôûi taâm töø bi, baûo raèng ‘Ñaây laø höõu ích, ñaây laø khoaùi laïc, ñaây laø höõu ích khoaùi laïc’. Nhöng coù ñeä töû khoâng cung kính, cuõng khoâng thöïc haønh, khoâng vöõng chaùnh trí, taâm khoâng höôùng ñeán phaùp tuøy phaùp haønh, khoâng thoï trì chaùnh phaùp, traùi lôøi Theá Toân, khoâng theå ñaéc phaùp. Traùi laïi, coù ñeä töû cung kính, thöïc haønh, vöõng chaùnh trí, taâm quy höôùng ñeán phaùp tuøy phaùp haønh, thoï trì chaùnh phaùp, khoâng traùi lôøi Theá Toân, ñaéc ñònh, Theá Toân cuõng khoâng vì theá maø buoàn raàu hay hoan hyû. Theá Toân chæ xaû, maø khoâng laøm gì caû, thöôøng chaùnh nieäm, chaùnh trí. Ñoù laø yù chæ thöù ba maø baäc Thaùnh tu taäp. Sau khi ñaõ tu taäp môùi coù theå giaùo hoùa ñoà chuùng. “Noùi raèng ‘Coù ba yù chæ, laø nhöõng ñieàu maø baäc Thaùnh phaûi tu taäp. Sau khi tu taäp môùi coù theå giaùo hoùa ñoà chuùng’, laø nhôn ñoù maø noùi. “Noùi raèng ‘Baäc Voâ Thöôïng ñieàu

ngöi con ngöôøi, laø ñieàu ngöi ngöôøi thuù höôùng taát caû phöông', do nhôn gì maø noùi nhö vaäy? "Ñieàu ngöi con ngöôøi, ñoù laø noùi ñieàu ngöi con ngöôøi chæ thuù höôùng moät phöông, hoaëc phöông Ñoâng, hoaëc phöông Nam, hoaëc phöông Taây, hoaëc phöông Baéc. Chaúng haïn nhö ñieàu ngöi voi, laø vò ñieàu ngöi chæ daãn con voi ñeán moät phöông, hoaëc phöông Ñoâng, hoaëc phöông Nam, phöông Taây, phöông Baéc. Ñieàu ngöi ngöïa laø vò ñieàu ngöi chæ daãn con ngöïa ñeán moät phöông, hoaëc phöông Ñoâng, hoaëc phöông Nam, phöông Taây, phöông Baéc. Ñieàu ngöi boø laø vò ñieàu ngöi chæ daãn con boø ñeán moät phöông, hoaëc phöông Ñoâng, hoaëc phöông Nam, phöông Taây, phöông Baéc. Traùi laïi, Voâ thöôïng Ñieàu ngöi con ngöôøi thuù höôùng ñeán taát caû phöông. Trong ñoù, phöông laø coù saéc thì quaùn saéc, ñoù laø phöông thöù nhaát15. Beân trong khoâng coù saéc töôûng, beân ngoaøi quaùn saéc, ñoù laø phöông thöù hai. Tònh giaûi thoaùt, thaân chöùng thaønh töïu, an truù, ñoù laø phöông thöù ba. Vöôït qua moïi saéc töôûng, dieät höõu ñoái töôûng, khoâng nghó ñeán caùc loaïi töôûng sai bieät, nhaäp voâ löôïng hö khoâng, thaønh töïu vaø an truù voâ löôïng khoâng xöù, ñoù laø phöông thöù tö. Vöôït qua moïi voâ löôïng khoâng xöù, nhaäp voâ löôïng thöùc, thaønh töïu an truù voâ löôïng thöùc xöù, ñoù laø phöông thöù naêm. Vöôït qua moïi voâ löôïng thöùc xöù, nhaäp voâ sôû höõu, thaønh töïu vaø an truù voâ sôû höõu xöù, ñoù laø phöông thöù saùu. Vöôït qua moïi voâ sôû höõu xöù, nhaäp phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù, thaønh töïu an truù, ñoù laø phöông thöù baûy. Vöôït qua moïi phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù, töôûng vaø thoï ñaõ dieät taän, thaân chöùng thaønh töïu, an truù, do tueä maø quaùn laäu taän, vónh vieãn ñoaïn tröø, ñoù laø phöông thöù taùm. "Noùi raèng 'Baäc Voâ Thöôïng ñieàu ngöi con ngöôøi, laø ñieàu ngöi ngöôøi thuù höôùng taát caû phöông' laø nhôn ñoù maø noùi". Phaät thuyeát nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

15. Töø ñaây trôû xuoáng, noùi veà taùm giaûi thoaùt, cuõng noùi laø tam boái. Xem giaûi thích Taäp Dò 18, Ñaïi 16, trang 443.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.